

Volgens de profeet Bakas

Carli Hermes

Carli Hermes

Carli Hermes

Nu, aan het begin van het jaar TwintigZestien, wil iedereen meekijken in de glazen bol van

trendwatcher Adijedj Bakas. Die pookt de boel graag een beetje op. 'We hebben hier de ruggengraat van vla.'

JOHN SCHOORL

Op de eerste werkdag van Het Jaar van de Aap aait de vooruitblikking zijn tweedehands ocelotbontjas. Even hoeft Adijedj Bakas niet uit te leggen wat ons in TwintigZestien te wachten staat, en buigt hij zich met bontjongetje Coen over de bijtende beestjes met spikkeltjes.

Op een Duitse veilingssite had hij naast de ocelot ook een Geoffroycatjas aangeschaft, en nu wil Bakas (52) dat een dikke reep ocelot als kraag gaat dienen bij zijn nog te laten maken tweed omhulsel, in bruine en paarse strepen. 'Wat een leuke beestjes, vind je niet?', zegt hij in zijn exotisch ingerichte onderkomen aan het Amsterdamse Sarphatipark.

In zijn handen heeft Bakas inmiddels zijn pantoffels en houdt die op ooghoogte van zijn omstanders. Want dat is wat er met de rest van de ocelot moet gebeuren. Die dient verwerkt te worden in deze sloffen. Ho ho! Ook de bont-slofjes van zijn man Vinco David zijn aan een grondige revisie toe. De kordaat aangedragen fors uitgevallen vossendecken - vervaardigd door een Duitse boer die de moordenaars van zijn kippen heeft omgelegd - komt in aanmerking voor het binnenwerk daarvan.

Bontknulletje Coen hoeft zich niet enorm te haasten, zo wordt hem verteld. Jassen heeft Bakas - inderdaad - genoeg. Maar het zou wel fijn als eerdaags op een koude dag Bakas en zijn man in hun hondenmand gelijktijdig hun sloffen kunnen dragen. O, heerlijk warm. Weg met de koude voetjes!

Je zou bijna vergeten dat TwintigZestien het jaar gaat worden van de israëlisering van de samenleving. Want zo had hij voor deze modieuze interventie ons voorland nog geschetst. Dat we bedreigd worden als samenleving door de radicale islam en dat er een oorlogseconomie ontstaat, waarin geen tijd zal zijn voor getreuzel en geneuzel maar innovaties versneld en doeltreffend worden doorgevoerd. Zoals men al jaren in Israël gewend is; het leidde tot een bloeiende economie vol start-ups en vernieuwingen.

En dat wij hier ons stevig op moeten richten, omdat wij hier een ruggengraat hebben van vla, en verwend en lui zijn geworden. En ja, oorlog is niet goed, maar oorlogseconomie is goed voor de creativiteit; mannen houden van oorlog, en vrouwen houden van soldaten.

Ra-ta-ta-ta - daar schieten de voorspellende woorden van Bakas voorbij. En als hij wat voorspelt, dan blijft zo'n voorspelling niet op een stoffig bureau liggen, of kwijnt-ie weg in de uithoek van een opiniewebsite. Nee, hij wordt in ruime mate uitgedragen door de voorspeller zelf, door middel van honderden lezingen, speeches, media-optredens en brainstormsessies, in het hele land, ten overstaan van zij die het voor zeggen hebben in het bedrijfsleven en ook de politiek - 'Even Rutte iets onder het neusje wrijven.'

Een voorspelling van Bakas, eerder verkozen tot trendwatcher van het jaar, wordt uitgerold als een hit in wording en heeft via zijn jaarlijkse bestsellers een groot bereik. In totaal heeft hij in de loop der jaren achthonderduizend zelf uitgegeven boeken verkocht. Voor zijn voorspellingen houdt hij een marge van 30 procent aan, zeven van tien voorspellingen moeten uitkomen - en dat bepaalt zijn geloofwaardigheid.

Hij wordt dan ook de belangrijkste vooruitkijker van het land genoemd en ook in het buitenland treedt hij op. Zo presenteerde hij zijn profetie over de toekomst van de financiële wereld voor de complete regering van IJsland en belandde net voor Kerst een verzoek van de Noorse premier op zijn bureau. Bakas was helaas verhinderd.

In het begin van het jaar TwintigZestien wil iedereen zijn glazen bol en zijn joviale glanzende kop binnen handbereik. De hele dag staat hij mensen te woord, hoe het toch verder moet met al dan niet hippe oudjes, treurige winkelstraten of waarom de plofkoppen nog steeds in onze supermarkten liggen - zijn uitgebreide reply veelal relativerend verluchtigd met een schaterlach.

Want alles goed en wel met zoiets als israëlisering, er hoort wel humor bij, als voorspeller zijnde. Laten we het vrolijk houden.

Adjiedj Bakas zit achterin de BMW en is op weg naar het programma Gijs 2.0 op Radio 2. Daar moet hij dus vertellen over wat het gaat worden met het menselijk geharrewar in 2016. Zeg nou niet TweeduizendZestien. Of TweeNulZestien. Want het gaat hier om precies te formuleren: TwintigZestien.

Tijdens de rondleiding in zijn huis annex kantoor werd duidelijk dat achteloosheid, zoals zomaar iets in je huis neerpleuren, echt helemaal uit is - en in zijn geval nooit in is geweest. Je moet het koppie gebruiken. Beelden uit de Han- en Tang-dynastie, schilderijen uit India, Mexicaanse moderne kunst, Syrische tafels gemaakt door Joodse timmerlieden, lampen uit Venetië of een Teutoons borstbeeld met priemende piemel komen natuurlijk niet je huis à la carte binnenwaaien. Een lange zorgvuldige wereldwijde zoektocht, samen met Vinco, ging daaraan vooraf.

Voor de vooruitblikking en zijn garderobe is er op deze vooruitblikdag ook niets aan het

toeval overgelaten. De wollen jas met bisonkraag, de voering van zijde met afbeeldingen van de Sixtijnse Kapel, ligt op de stoel naast zijn chauffeur. Aan zijn vinger een ring met een saffier uit India, door een edelsmid in België voorzien van een 'terug naar de natuur-thematiek', met bijbehorende manchetknopen.

Zijn Italiaanse schoenen en aktetas zijn van donkerblauw krokodillenleer, de sokken met gekleurde ringen komen van Duchamp uit Londen, de bontgekleurde stropdas van Lawrence Ivey uit Amerika. Een donker krijtstreppak van Tom Ford heeft hij in Italië gekocht, met voorts een in Amsterdam opgemeten, maar in Vietnam gemaakt wit overhemd.

Wat verder nog van belang is, is dat hij net terug is van een maandje Cuba en nog kampt met een broodbuikje. Zijn personal trainer, zijn personal vitaliteitscoach en personal masseur houden 'm in de gaten, en up-to-date.

Als hij tegenover dj Gijs Staverman zit, wordt nog even stilgestaan bij een mislukte voorspelling van jaren geleden: er komt een paus uit Azië of Zuid-Amerika, meende Bakas. Het werd toen een Duitser. Soms duurt het iets langer voor hij gelijk krijgt, zegt hij schaterend, want er kwam uiteindelijk toch een Argentijn.

Wat vooral van belang is, als het gaat om voorspellen, is dat het de mensen, ondernemingen en instellingen voorbereidt op veranderingen, zegt hij. Dat je nadenkt over wat er staat te gebeuren, en je niet afsluit voor wat er gaande is. En dan gaat hij los, en rollen de voorspellingen eruit. Zo is daar het karmakapitalisme, als reactie op het graaikapitalisme. Zakenlui willen niet langer worden verfoeid vanwege het graaien, leegzuigen van bedrijven en het uitbenen van arbeiders, maar willen in TwintigZestien worden toegejuicht door de samenleving. Kapitalisten gaan goed doen, overigens wel in de geest van de

Amerikaanse autofabrikant Henry Ford: als je je arbeider goed betaalt, kan-ie tenminste een Ford kopen.

In de liefde voorziet hij dat het ouderwetse vreemdgaan en flirten terugkomen en dat gemakzuchtige datingsites op hun retour zijn, en de los-vaste verkering, alsmede het scharrelen, verder voet aan de grond krijgt. De surinamisering van de liefde dus. De werkeloosheid neemt toe, en mensen gaan zelf banen creëren, het worden hosselaars. Hij voorziet dat ook Nederland net als Zweden en Denemarken de grenzen dichtgooit voor vluchtelingen en - daar is-ie op het nippertje! - de israëlisering van de samenleving krijgt gestalte.

Met Dancing Queen van Abba als zijn toegevoegde muzikale waarde neemt hij afscheid van Radio 2.

In de auto komt hij te spreken over de elite die zich begint te verschansen voor het volk, zelfs te vluchten, en dat zijn tekenen dat er donkere tijden op komst zijn. In Zwitserland zag hij waar superrijken hun verzameling dure wijnen en whisky's aan het verbergen zijn, en vooral hun kunstverzamelingen. Hij zag daar meer Picasso's dan hij ooit in een museum heeft gezien.

Een andere aanwijzing is dat hij vernam dat Quote 500-achtigen huizen van miljoenen dollars in Amerika kopen om daardoor gelijk een green card te bemachtigen. Zelf blijkt hij al verschillende plannen in zijn la te hebben, mocht het in Europa mislopen, als niet de As van Hoop het wint, maar de As van de Haat. Dan trekt hij de deur dicht, en wordt het of Midden-Europa of iets gezelligs op het Amerikaanse continent. Tenzij het natuurlijk allemaal afloopt met een sisser.

Als Esther Voet, hoofdredactrice van het Nieuw Israëlitisch Weekblad (NIW) tegenover hem zit voor een vooruitblik-interview, en de israëlisering als vanzelf over de vergadertafel vliegt, hoeft hij niet meer te doseren. Want van Israël

kunnen we veel leren, daar is de angst al veel langer gedemocratiseerd, heet het. Zijn man Vinco is joods en ze bezoeken regelmatig zijn schoonvader in Tel Aviv.

Had die verslaggever die een tijd bij IS had gebivakkeerd, het niet gezegd: IS is alleen bang voor Israël. 'IS zijn de nieuwe nazi's', vindt Bakas, en 'het salafisme moet onmiddellijk verboden worden. Amerika had geen oorlog moeten voeren met Irak, maar met Saoedi-Arabië. Daar wordt de haat gefinancierd.' We moeten ontvlagen, zegt Bakas. 'Wij zijn weekdieren, al die jaren in het paradijs hebben ons slap en lui gemaakt. Samen met Denemarken moeten we een stuk grond in Tunesië huren voor honderd jaar en daar een stadstaat stichten voor vluchtelingen. Want aan de meeste vluchtelingen heb je niks, dat zijn analfabeten en notoire joden-, homo- en vrouwenhaters.'

Als het NIW weg is, zegt hij geboren te zijn om te vechten. Work hard, play hard. Zo is het hem thuis geleerd, vroeger in Suriname. Zijn alleenstaande oma had dertien kinderen, en een rijstplantage om te runnen. En ze liet als analfabeet ook nog een school bouwen. Altijd moedig voorwaarts!

Zijn vader was een bekende Surinamer. Hij werd in 1961 als eerste Hindoestaan nationaal Surinaams damkampioen, speelde internationale wedstrijden en kreeg zelfs een eigen televisieprogramma, Dammen doet denken. Zoonlief vond het verschrikkelijk dat zijn vader op tv was, en dat hele dammen kon 'm ook geen ruk schelen. Bah, al die dezelfde stenen in zwart en wit, jesus wat saaaai.

Nadat zijn vader na een ruzie als onderwijzer werd ontslagen, raakte hij aan de drank. Hij begon zijn vrouw en drie kinderen te slaan en was depressief. Hij zat zijn mama met een hakmes achterna. Hoe vaak heeft Adjiedj wel niet gezegd: moeder, ga toch bij hem weg! Maar

dat durfde ze niet. Toen Adjiedj 18 werd, dacht hij: wegwezen hier. Aangemoedigd door een Surinaamse vakantie liefde kwam hij op een kamertje in Utrecht terecht. Zijn vader wilde hij nooit meer zien, en hij zou hem nooit meer zien - die zuiplap werd verdorie ook nog eens 78. Hij voelde zich toch al een moederskindje, dus dat kwam goed uit. Om te ontsnappen aan de dagelijkse terreur, mediteerde zijn moeder en ze adviseerde hem op vroege leeftijd hetzelfde te doen. Gewoon, even zitten en tot rust komen, weg uit de realiteit. Hij doet het nog steeds.

Laatst kreeg hij als verjaardagscadeautje van zijn collega's een bezoek aan een medium. Beetje met de geestjes babbelen. En ja hoor, wie kwam daar heel aarzelend aansloffen? Zijn vader, en met een bak vol excuses, hij zou nu echt zijn best doen om zijn vrouw te helpen, nu ze op hoge leeftijd is. Ja ja, zegt Adjiedj, babbel de babbel, zelfs als geest - en hij zucht eens diep. Één ding heeft hij wel van zijn vader geleerd: hij wil nooit dronken worden en de controle verliezen. Hij weet hoe het níét moet.

Met wie hij trouwens ook even in november vorig jaar babbelde, was Sjoerd Groenewold, zijn vorige man, die in 1992 aan kanker stierf. Met hem richtte hij zijn bedrijf op. In zijn kantoor kijkt Sjoerd 'm elke dag als borstbeeld aan. Hij had op zijn sterfbed al als opdracht meegegeven het leven te vieren, alsof elke dag de laatste kan zijn, en nu serveerde zijn geestje even een quick reminder: kom op jongen, het mag wel wat avontuurlijker, en minder hard werken. Ja, daar heeft-ie wel gelijk in.

Na de dood van Sjoerd spookte het weleens door zijn hoofd om een Sjoerdje te nemen. Hij wist dat zijn man zijn sperma had laten invriezen, en voor de kunstmatige inseminatie wist hij wel een kandidate. Maar toen hij bij de spermabank kwam, bleek dat Sjoerds zus zijn bevroren zaad had

laten vernietigen. 'Hoe vind je dat? Wat een feeks hè?' Dat de desbetreffende zus zijn uitleg als klinkklare onzin beschouwt, had hij al voorspeld. De zus zegt juist een goede relatie te hebben gehad met haar broer, en snapt niet waarom de trendwatcher telkens zijn ex-schoonfamilie onder vuur neemt.

Maar Bakas houdt vol dat Sjoerd een slecht contact had met zijn familie. Zijn vader, een dominee, en zijn moeder hadden het nooit kunnen accepteren dat hij homo was. En volgens Bakas meldden ze zich pas na Sjoerds dood - om de erfenis naar zich toe te trekken. Dat ging mooi niet door, rot op.

Adjiedj Bakas was in Parijs, een half jaar geleden. Tegenover de Rolex flagshipstore, aan de Place Vendôme, in het kantoor van de Amerikaanse bank J.P. Morgan moest hij een lezing houden voor een verzameling Franse pensioenfondsen. Hij zag al die gewapende mannen rondlopen en had het idee dat het onheil op de gezichten van de mensen stond geschreven.

Het lijkt hier Tel Aviv wel, dacht hij. Het lijkt hier Israël wel.

Hij voelde dat hij hier iets mee moest, mogelijk was er een vernieuwende voorspelling op komst. Hij ging verder zoeken en vond natuurlijk Hausmann, de architect die Parijs in de 19de eeuw van zijn brede boulevards voorzag. En waarom? Omdat Napoleon III door die kronkelende smalle straatjes zijn troepen in oorlogstijd niet kon laten marcheren.

Zoals altijd ging hij sparren met zijn intellectuele vader, de futuroloog Wim de Ridder. Ze kwamen te spreken over economie en oorlog - en hoe oorlog de economie altijd een zet geeft, uitvindingen ruim baan krijgen, innovaties. Hij ging recombineren, en hield het aan tegen zijn vaste sparringpartners van toplui uit het bedrijfsleven en overheid, en zijn ring van freelancers. En toen was het in het najaar uitgekristalliseerd, het resultaat van zijn breiwerkje. Als

Neerlandicus wist hij ook dat het een kloek klinkend begrip moest zijn, liefst een -isering, net zoals hij surinamisering had bedacht.

Israëlisering van de samenleving - dat was 'm. Nadat hij het in november deze voorspelling voor het eerst had losgelaten in Het Financieel Dagblad, en de vele reacties zag, wist hij het. Hij had in de roos geschoten. Hier kon hij verder mee in het komende jaar.

En nu is hij op weg in de BMW om op een netwerkbijeenkomst van ondernemers in de Drentse Golf & Country Club in het buurtschap Zeijerveen (gemeente Assen) de israëlisering over het voetlicht te brengen. Hij is de act na het voorgerecht, dus voor het hoofdgerecht. Een standaardboeking van een half uur, voor 4.900 euro.

Aan lange tafels zijn de Drentse ondernemers en de lokale politici verzameld. Hij gooit er een multimediashow uit met flitsende filmpjes van filosoferende rappers, kokette oude dames en vibrators met de as van de overleden echtgenoot erin verwerkt. En zijn vooruitkijkrepertoire van hutspotgeloof en hutspotmarketing draaft voorbij. De hoofdjes openmaken, noemt hij dat, zaadjes planten, troost brengen, inspiratie - en dan kan kunnen de mensjes verder spelen.

Ga vooral lummelen, adviseert hij. Laat meer gekte toe, ga niet achterover leunen. Assen, wat ga je ermee doen? Er hoeft niet per se een antwoord te komen. Op de valreep valt, net na de booming business van de elektrische vouwfietsen, nog even de israëlisering van de samenleving. Maar dan is het toch echt tijd voor de kip.

Op de terugweg, zoevend door een winters landschap, maakte hij zijn cadeau open, aangeboden door Commercieel Centrum Assen (CCA), een vaas in de vorm van de provincie Drenthe.

De eerste werkdag in Het Jaar van

de Aap zit er bijna op, en het is goed om het over de aapgod Hanoeman te hebben, afkomstig uit de Hindoeïstische traditie. Want als hij zich met een god verwant voelt dan is het met Hanoeman, met zijn ondeugende blik, zijn symboliek van kracht, wijsheid en trouw.

Vaak wordt hij ingehuurd als de nar die in een organisatie een nare kwestie moet aansnijden. Het vrolijke mensje van buiten, zeg maar, dat ze eens helemaal uit de box duwt, omdat de directie dat niet aandurft. En dan is het van aai poes, aai poes, stoute kat. Even de eikeltjes oppoetsen en dan wat klapjes erop.

Dat hij inmiddels zoveel statuur heeft als vooruitblikking, dat bevalt hem goed. Hij merkt dat hij invloed heeft, in de reactie die hij op voorspellingen krijgt. Ja, na jouw lezing zijn we er toch anders naar gaan kijken. En als hij mensen nodig heeft - bijvoorbeeld op hoge posities - dan heeft hij gemakkelijk toegang.

Voorts mag hij ook graag zijn rol relativeren. Doe het vooral nu, je kan toch niks meenemen. Hoop niet op reïncarnatie, zei zijn moeder al. Want je kunt ook als kip terugkeren, en voor dat je het weet word je geslacht en eindig je in de pan. Dat moet je toch niet willen als mensje.

CV Adjiedj Bakas

1963 Geboren in Nickerie, Suriname.

1983 Verhuizing naar Utrecht.

1987 Afgestudeerd in Neerlandistiek/Communicatiekunde, Universiteit Utrecht.

1989 Start (trend)communicatiepraktijk - Dexter, met medevenoot Sjoerd Groenewold Dost.

2005 Boek Megatrends Nederland.

2008 Winnaar The Other Businessman Award.

2009 Trendwatcher of the Year.

2011 Wordt genoemd als 'Trendwatcher des Vaderlands'.

2015 Opiniestuk Wat ISIS echt wil wordt meest gelezen opiniestuk van het jaar in de Volkskrant.

2016 Publicatie van boeken Trends 2016. en Kapitalisme & Slowbalisering.

Getrouwd met Vinco David.